

GAZETA LWOWSKA

wychodzi codziennie rano

Ceny prenumeraty we Lwowie:	Telefony:	ADRES REDAKCJI I ADMINISTRACJI:	CENA NUMERU	Ceny ogłoszeń:
bez doręczenia do domu miesięcznie . . . . . zł. 5—	REDAKCJI	LWÓW, UL. ZIMOROWICZA 15 I. P.	20 gr.	Za 1 wiersz milimetr. (6/11, cm. szer.) w zwykłych ogłoszeniach gr. 30, w nadstępnym i w nekrologach gr. 50, w kronice, repertuar, dział gospodarczy, naski w tekście gr. 20, pod nagłówkiem na pierwszej stronie gr. 1—, Za jedno słowo w drobnych ogłoszeniach gr. 10, kupno i sprzedaż słowo gr. 12, matrymonialne, korespondencje, prywatne słowo gr. 20, dla poszukujących pracy gr. 3. Z zastrzeżeniem miejsc 25 proc. Zagranicą, o 50 proc. drożej
z dostawą do domu . . . . . zł. 5-30	27, 71-02.	Listy należy frankować. — Reklamacje otwarte wolne od opłaty.		
na prowincji:	ADMINISTRACJI	Rękopisów nadesłanych nie zwraca się.		
z przesyłką pocztową . . . . . zł. 5-30	14-27.			
za granicą . . . . . zł. 8—				

O stosunkach polsko-sowieckich.

Paryż, 23 lipca. (PAT). „Le Temps“ w artykule wstępnym analizuje politykę zagraniczną Sowietów, dowodząc, iż Moskwa zmieniła swoją dotychczasową politykę odosobnienia w Europie w związku z kolosalnymi trudnościami wewnętrznymi. Głód, jaki grozi masom chłopskim, zmusza rząd sowiecki do zaprzestania chwilowo wszelkiej zewnętrznej propagandy komunistycznej.

Ta ewolucja w poglądach Rosji sowieckiej rozpoczęła się od zawarcia traktatów o nieagresji z Polską oraz z państwami bałtyckimi. Dojście do władzy Hitlera w Niemczech musiało w Moskwie być przyjęte z nieufnością. Działająca polityka sowiecka, niezaprzyjęta urzyspieszyła nieostrożną deklarację londyńską Hugenberga, w której ujawnione wschodnie ambicje niemieckie, mogły słusznie zaniepokoić Moskwę.

Dzisiaj zbliżenie polsko-sowieckie znajduje swój wyraz nie tylko w pakcie o nieagresji. Stosunki między Warszawą a Moskwą są tego rodzaju, że można oczekiwać jak najszybszej współpracy sowiecko-polskiej.

Ma się przytem wrażenie, że strona sowiecka kładzie jak najsilniejszy nacisk na rozbudowę dobrych stosunków z Polską i często wykazuje zniecierpliwienie, gdy stosunki te nie są dosyć szybko doprowadzane do rezultatów zadawalających. W konsekwencji tej sytuacji Polska, która przeżywała podwójną groźbę agresji rosyjsko-niemieckiej, dzisiaj może zwrócić całą uwagę na obronę granic zachodnich.

„Le Temps“ twierdzi, że mimo obowiązków oba te państwa układów — jawnych i tajnych — dzięki błędni polityki narodowych socjalistów zasadnicza koncepcja polityki sowieckiej, która dotychczas opierała się wyłącznie na porozumieniu z Niemcami uległa poważnej zmianie.

Wiedeń, 23 lipca. (PAT). Korespondent moskiewski „Neue Freie Presse“ Mikołaj Basseches przedstawia znaczenie paktów, zawartych między

Francją i Polską z jednej, a Rosją sowiecką z drugiej strony.

Francja jest, jak dawniej, tak i teraz zdania, że pokój w Europie da się utrzymać tylko przez możliwie ścisłe stosunki z Unją sowiecką. Polska nie idzie wprawdzie tak daleko, by dążyć do współpracy wojskowej z Moskwą, mimo to pragnie ona absolutnego bezpieczeństwa swych granic wschodnich. W codziennej, praktycznej robocie prowadzi narazie Polska, gdyż Francja idzie właściwie tylko za Polską. W Warszawie i w Moskwie stosuje się wzajemną kurtuazję. Kiedy z okazji lotu alpejskiego, poseł polski zjawił się na lotnisku w Moskwie, podniesiono po raz pierwszy w górę flagę burżuazyjną — flagę Polski. Wizyty redaktorów Miedzińskiego i Radka miały za zadanie, że także i przedstawiciele

opinii publicznej obu krajów pozostają ze sobą w szczególnie dobrych stosunkach.

Korespondent „Neue Freie Presse“ stwierdza dalej, że w Unji Sowieckiej panuje obecnie nastrój antyniemiecki. Słychać znów opinie, że Z. S. S. R. zmuszony będzie uprawiać „słowiańską“ politykę zagraniczną, występując wyraźnie za traktatem wersalskim. Formułka bolszewicka na ten temat opiewa: „Zamiast imperialistycznej rewizji traktatów pokojowych, lepiej żadnej rewizji“. Imperjum sowieckie stało się niejako czynnikiem konserwatywnym w polityce oświatowej, gdyż w pewnym znaczeniu broni „status quo“.

Olbrzymia granica od Bałtyku do Morza Czarnego jest dziś granicą najmniej sporną i najbardziej pokojową.

Hitler o współdziałaniu Kościoła z państwem.

Berlin, 23 lipca. (PAT). W sobotę wieczorem kanclerz Hitler wygłosił przez radio mowę w której uzasadniał konieczność współdziałania między państwem a kościołami chrześcijańskimi w zamian za ochronę, której kościoły w Niemczech żądają od państwa.

Podobnie jak państwo nie może być obojętne wobec zjawisk o charakterze religijnym, tak i kościołom nie wolno mówić kanclerz Hitler, pozostawać obojętnymi wobec przemian, dokonujących się w życiu politycznym i narodowym. Tylko naiwny może sądzić, że zwycięstwo bolszewików nie wpłynie

łoby na sytuację kościoła. Pozostawienie kościołom walki z bolszewizmem nie zdołaloby powstrzymać rozwoju bolszewizmu, o ile nie przeciwdziałaloby temu ruch narodowo-socjalistyczny. Kościoły muszą zająć wyraźne stanowisko wobec tego rodzaju ruchów rewolucyjnych o charakterze samobrony narodowo-socjalistycznej.

Kanclerz wyraził życzenie, aby stosunki między państwem narodowo-socjalistycznym a kościołami ewangelickimi zostały unormowane w sposób podobny, jako to się stało między Rzeszą a Watykańem.

Przyczyny spadku walorów na giełdach Stanów Zjednoczonych.

Paryż, 23 lipca. (PAT). W sferach giełdowych twierdzą, że bezpośrednim powodem ostatniego katastrofalnego spadku walorów na giełdach Stanów Zjednoczonych, była niższa zhoża kanadyjskiego i niewielka poprawa kursu dolara na rynkach światowych. Te dwa czynniki wystarczyły, aby cały

gmach sztucznie zbudowanej haussy zawalił się, stawiając perspektywy polityki Roosevelta, wobec wielkiej niewiadomej. Wreszcie trzeci czynnik, to deficyt bilansu handlowego Stanów Zjedn., wyrażający się za ostatnie miesiące kwotą 2 miliardów dolarów.

Wielka burza i pożar w Łodzi.

Łódź, 23 lipca. (PAT). Dziś w godzinach wieczornych przeszła nad Łodzią wielka burza, która wyrządziła znaczne szkody. Woda, spływająca całą szerokością ulic, zalała niżej położone piwnice. Od uderzeń piorunów powstało w okolicy szereg pożarów.

Około godz. 21 ukazała się nad miastem wielka łuna. Równocześnie zaalarmowano straż pożarną, że wybuchł ogień w zakładach bawelnianych firmy

bracia Piotrkowscy, Fuchs i Ska. Płomienie objęły cały 4-piętrowy gmach, w którym mieściła się przedalnia, tkalnia, farbiarnia i t. d. Do gaszenia pożaru przybyły wszystkie oddziały straży ogniowej, które zdołały pożar umiejscowić. Wielki gmach fabryki spłonął doszczętnie wraz z maszynami. Przypuszczalne straty wynoszą około półtora miliona złotych. Fabryka zatruta ponad 500 robotników.

Lotnik Post pobił swój rekord

N. Jork, 23 lipca. (PAT). Willy Post, który wylądował w N. Jorku o północy wedle czasu miejscowego ukończył lot dokoła świata w czasie 180 godzin i 50 minut. Lotnik pobił więc swój rekord poprzedni o przeszło 21 godzin.

PULK. LINDBERGH W GRENLANDJI

N. Jork, 23 lipca. (PAT). Pulk. Lindbergh i jego żona wylądowali pomyślnie w miejscowości Godhaab na Grenlandji

INGAUNIS I TURZAŃSKI W MOSKWIE.

Moskwa, 23 lipca. (PAT). Lotnicy sowieccy, którzy bawili w Polsce, powrócili do Moskwy pomyślnie. Pierwszy lądował Ingaunis, w dwie godziny później Turzański.

W AUSTRII NIE BĘDZIE DZIENNIKÓW NAROD. - SOCJAL.

Wiedeń, 23 lipca. (PAT). Związek przemysłu graficznego w Austrii rozesał do drukarni okólnik, w którym powołując się na rozporządzenie rządowe — wzywa do zaprzestania drukowania dzienników narodowo-socjalistycznych i komunistycznych. Wszystkie drukarnie zastosują się do tego okólnika. Dzięki temu w całej Austrii począwszy od 24 b. m. nie ukaże się ani jeden dziennik narodowo-socjalistyczny, lub komunistyczny.

„UNIwersytet NA WYGNANIU“.

N. Jork, 23 lipca. (PAT). Utworzył się tu komitet, złożony z wybitnych uczonych i rektorów wyższych uczelni celem niesienia pomocy uczonym niemieckim, ofiarom hitlerowskiego antysemityzmu. Komitet przedewszystkiem zbiera składki na pomoc materialną dla uczonych wygnanych z kraju i pozbawionych warsztatów „pracy. Równocześnie tworzy się „uniwersytet na wygnaniu“, który już w jesieni rozpocznie działalność jako wyższa uczelnia, gdzie wykladać będą uczeni, którzy musieli opuścić Niemcy.

MIEDZYNARODOWI FALSZERZE PIENIĘDZY.

Wiedeń, 24 lipca. (PAT). Policja wiedeńska aresztowała bandę oszustów, która usiłowała w Austrii, na Węgrzech, Rumunii, a także w Bytomiu rozpowszechnić fałszywe banknoty 100-dolarowe i 50-funtowe. Na czele szajki stał kupiec Bilbaum, który twierdzi, że banknoty otrzymywał z Belgii. Oprócz niego aresztowano jeszcze dwóch innych kupców, czwarty zdołał zbiec.

TRAGICZNY WYPADEK.

Lyon, 23 lipca. (PAT). W Bourges miejscowy proboszcz wybrał się na wycieczkę, wraz z 16 dziećmi swych parafian. Wycieczka musiała przeprowadzić się przez jezioro. Na jeziorze łódź przewróciła się. Proboszcz uratował kolejno troje dzieci. W czasie ratowania czwartego dziecka proboszcz utonął wraz z pozostałymi dziećmi w liczbie 13.

KONSERWATYSTA ANGIELSKI ZA ZWRÓCENIEM NIEMCOM KOLONJI.

Frankfurt, 23 lipca. (PAT). Tutejszy „Gen. Anzeiger“ donosi, że konserwatywny członek parlamentu angielskiego pułk. Moor, przemawiając wczoraj na zgromadzeniu t. zw. Unionistów, oświadczył się za zwróceniem Niemcom ich dawnych kolonii w Afryce zachodniej. Zdaniem Moora będzie to najsmądniejsza i lojalna forma zmiany traktatów pokojowych.

BITWA JAPONCZYKÓW Z BANDYTAMI.

Tokio, 23 lipca. (PAT). Pod Czientao wojska japońskie stoczyły formalną bitwę z grupą bandytów, liczącą kilkadziesiąt osób. Na placu boju pozostało przeszło 200 zabitych bandytów.

Wiadomości bieżące

24

lipca
1933

Poniedziałek

Franciszka, Krystyny

lutro: Jakóba apostoła.

Wschód słońca: 3:44

Zachód słońca: 19:40

TEATR WIELKI

Nieczynny z powodu ferii.

TEATR ROZMAITOŚCI

Poniedziałek 24 bm. godz. 8 „Morfium”, występ Edwarda Żyteckiego.
Wtorek 25 bm. godz. 8 „Morfium”.

KINOTEATRY

ADRIA: „Demon śmierci”.
APOLLO: „Rozkoszna przygoda Käte Nagy”.
ATLANTIC: Z powodu rekonstrukcji nieczynny.
CASINO: „Pożegnanie z grzechem” z Joan Grawford.
CHIMERA: „Blaski i cienie miłości”.
GRAZYNA: „Frankenstein” oraz rewja „Pożycz złotego”.
KOPERNIK: „W tajnej służbie” komedia i tygodnik.
MARYSIENKA: „W tajnej służbie” komedia i tygodnik.
MIRAŻ: „Książę student” z Ramonem Novarro.
MUZA: „Maski doktora Fumanczu”.
PALACE: „Prawo do grzechu”.
PAN: „Rasputin” oraz „Wiktoria i jej huzar”.
PASAŻ: „Maski Dra Fu-Manchu”.
RAJ: „Romans” Greta Garbo oraz Radostacia W. P. W.
STYLÓWY: Z powodu rekonstrukcji kino nieczynny.
SWIT: „Niepotrzebna” oraz „Podniebny romans”. Nadto wyst. Futuristyczny.
UCIECHA: „Faforyta Maharadży” oraz rewja.

Ogródki działkowe dla bezrobotnych.

Na rozległych terenach fortu Bema przydzielono kilkudziesięciu rodzinom bezrobotnych z osiedla im. Aleksandry Piłsudskiej działki na uprawę kartofli. Na zdjęciu naszym widzimy jedną z tych rodzin przy uprawie swej działki.

Komitet powiatowy L. O. P. P. Skarbowców

Onegdaj odbyło się zebranie organizacyjne Komitetu Powiatowego LOPP. Skarbowców we Lwowie, pod przewodnictwem p. nacz. A. Karwińskiego, na którym wybrano przez aklamację zarząd Komitetu w następującym składzie: prezes: dr. Tadeusz Polak, prezes Izby Skarbowej I. we Lwowie; wiceprezes: p. St. Batorycki, nacz. Wydz.; wiceprezes II.: p. Br. Snarski, nacz. Wydz.; sekr. I.: p. T. Wrzoś, radca Skarbowy; sekr. II.: p. Andrzej Bartoszewski; skarbnik I.: p. Kasper Pakos; skarbnik II.: p. J. Nowakowski. Członkowie zarządu: pp. Adam Karwiński, nacz. Wydz., Wiktor Solman, nacz. Wydz., Bohdan Dębicki, prezes Dykcji Ceł, mr. Antoni Pozarowski, kie-

rownik Wydz., Szymon Łabecki, radca Sk., Michał Sokołowski, inż. Karol Perschke. Komisja rewizyjna: pp. Karol Pirożyński, nacz. Wydz., Władysław Izdebski, nacz. Wydz., Władysław Saftin, nacz. Wydz., inż. Kazimierz Niedźwiedzki, mr. Julian Dżugan.

Na zebraniu byli obecni wybitni reprezentanci Władz Skarbowych we Lwowie, z ramienia Kom. Wojewódzkiego L. O. P. P. przemawiał p. dyr. A. Tiger, który w swym przemówieniu wskazał na wzniosłe cele LOPP. i świetne wyniki dotychczasowej jej działalności, zakończył podziękowaniem dla organizatorów Komitetu Powiatowego L. O. P. P.

NASZ KONKURS.

Pragnąc ożywić Pismo, jako też dać Czytelnikom świeży i odmienny nieco materiał w ciągu lata, ogłaszamy niniejszem

KONKURS NA NOWELĘ.

Sędziami w konkursie tym będą sami prenumeratorzy. Po ukończeniu druku nowel, zakwalifikowanych do zamieszczenia w „Słowie Polskim” i „Gazecie Lwowskiej” — przy pomocy specjalnych kuponów, nadsyłanych do Redakcji, zadecydują oni większością głosów o odpowiednim wyróżnieniu nadesłanych utworów.

WARUNKI KONKURSU SĄ NASTĘPUJĄCE:

Temat nowel dowolny, Objętość każdej winna wynosić od 350—380 wierszy naszej szpalty, Rękopisy prosimy nadsyłać przepisane na maszynie. Nazwisko autora winno być załączone w zamkniętej kopercie, która zostanie otworzona dopiero po obliczeniu nadesłanych głosów czytelników. Na kopercie podać należy godło, lub pseudonim, znajdujące się też na nadesłanym rękopisie.

Drukowane będą te tylko nowele, które Redakcja uzna za posiadające odpowiedni poziom myślowy i literacki, Z pośród nich też plebiscyt wybierze trzy, mające być nagrodzone.

NAGRODY WYNOSZĄ:

I	.	.	.	zł. 150
II	.	.	.	„ 100
III	.	.	.	„ 50

Z nadających się do druku nowel będziemy zamieszczali co niedziela dwie w specjalnym arkuszu, który na okres letni zastąpi normalny dodatek p. t.: „Literatura, Nauka i Sztuka”.

Rękopisy należy nadsyłać pod adresem: Redakcja „Słowa Polskiego” i „Gazety Lwowskiej” z adnotacją na kopercie: „na konkurs”.

Ostateczny termin nadsyłania rękopisów upływa dnia 1 września b. r., prosimy jednak o nadsyłanie ich, o ile to możliwe, już wcześniej, gdyż w jednym z najbliższych numerów niedzielnych rozpoczynamy druk nowel. Rozstrzygnięcie konkursu nastąpi mniej więcej w połowie września. W tydzień po wydrukowaniu ostatniego z wybranych utworów Czytelnicy zechcą uprzejmie nadsyłać swe orzekające opinie, zaznaczając tylko w specjalnych formularzach, jakie miejsce w konkursie zdaniem ich należy się poszczególnym nowelom.

PEŁNIE SIĘ I ZDROWIA
DAJE
CZEKOLADA MLECZNA
PLUTOS

Konkurs pod nazwą „Dobry eksport”.

Nawiązując do ogłoszonego swego czasu konkursu „Dobry Eksport”, mającego za zadanie zbadanie wytrzymałości towarów w czasie transportu Państwowy Instytut Eksportowy otrzymał od firmy „American Scantic Line” w New Jorku wiadomość, że statek „Uruguaye” przybył w końcu czerwca do Buenos Aires.

Całą przesyłkę składającą się z 21 skrzynek zbadal na statku atlantyckim dłowy tamtejszego Poselstwa Polskiego. Przesyłkę również sfotografowano.

W obecnej chwili transport poddany próbie, przekroczył już równik i w najbliższym czasie przesyłka powróci do Polski, poczem nastąpi porównanie jej z duplikatami, pozostałymi w Warszawie.

Japońska kobieta - Herkules.

Na zdjęciu naszym widzimy japońską właścicielkę, noszącą na umieszczonej na głowie balji czworo dzieci. Z ciężarem tym przeszła ona swobodnie kilka kilometrów.

KONGRES AKADEMICKICH ORGANIZACJI SŁOWIAŃSKICH.

Poznań, 23 lipca. (PAT). W niedzielę rozpoczęły się w Poznaniu obrady V. kongresu katolickich akademickich organizacji słowiańskich z udziałem delegatów młodzieży z Czechosłowacji i Jugosławii. Po nabożeństwie w katedrze rozpoczęły się obrady w sali uniwersytetu. Wygłoszono szereg referatów.

POŻAR W WARSZAWIE.

Warszawa, 23 lipca. (PAT). Dziś o godz. 18-tej wybuchł pożar na poddaszu domu, należącego do firmy Bogusław Herse. Pastwa płomieni padła szwalnia, mieszcząca się na piątym piętrze, oraz częściowo dach.

Jaka pogoda będzie dzisiaj!

Warszawa, 23 lipca. (PAT). Prawdopodobny przebieg pogody do wieczora dnia 24 b. m.: Przejściowy wzrost zachmurzenia ze skłonnością do burz lub deszczów pochodzenia burzowego. Najpierw upaśnie, po przejściu deszczów ochłodzenie.

Temperatura we Lwowie w dniu 23 b. m. wynosiła: o godzinie 7 rano ciśnienie barometryczne 737.8, temperatura +21.5; o godzinie 1 w południe ciśnienie barometryczne 737.6, temperatura +29.6; o godzinie 9 wieczór ciśnienie barometryczne 737.6, temperatura +22.7.

KRADZIEŻE MIESZKANIOWE.

Z mieszkania Henryka Oleśniewicza, zamieszkałego na Wólce Panieńskiej 56 A, jacyś złodzieje po wyciśnięciu szyby w oknie, skradli ub. nocy 300 dol. ameryk. w gotówce i biżuterję, łącznej wartości około 2.000 zł.

W czasie nieobecności Maurycego Fischera w jego mieszkaniu przy ul. Sopińskiego 17, złodzieje otworzyli drzwi zapomocą dobranego klucza lub wytrycha i wynieśli ubrania i bieliznę, wyrządzając mu szkodę na sumę około 2.000 zł.

KRADLI KWIATY.

Wczoraj a. sztow. 10 Helene i Józefa Gorków, zam. na Pasiekach Łyczakowskich, przyłapanych na gorącym uczynku kradzieży kwiatów z ornamenta. Obrońców Lwowa. (t).

Najniższe temperatury powietrza na największych wysokościach.

Przy pomocy balonów sond, które po zaopatrzeniu w przyrządy samopiszące wysyłane są w wyższe rejony powietrzne, stwierdzono, że temperatura powietrza staje się coraz niższa, im wyżej wznoszą się balony. Już w r. 1902 stwierdzono, że na wysokości ok. 11 km. wzrost zimna ustaje i że w stratosferze temperatura utrzymuje się na 55 stopniach poniżej zera. Ale i na tej wysokości zdarzają się wahania temperatury. Tak więc na wysokości 15 i pół km. stwierdzono temperaturę 92 stopni poniżej zera, a działo się to bynajmniej nie pod biegunem północnym, lecz nad miastem Batawia na wyspie Jawie, pod równikiem, w miejscowości, gdzie panują upały tropikalne. Natomiast na wysokości 26 km. stwier-

dżono znowu temperaturę 55 stopni poniżej zera, a zatem temperaturę wyższą. Dzisiaj przeważa pogląd, iż na wysokości 80 km. panuje temperatura nieco niższa od zera.

Niskie temperatury na znacznych wysokościach zaobserwowali już oddawna badacze na szczytach gór. Na szczycie góry Mac Kinley na Alasce np. turysta angielski, Stuck, na wysokości 4.570 mtr. włożył termometr do szkatułki drewnianej, która tam została w bezpiecznym miejscu. Po 19-tu latach odnaleziono termometr Stuck'a odczytano zę, iż temperatura wynosiła poniżej 73 stopni.

Program radiowy.

Poniedziałek, 24 lipca.

Lwów. (381). Godz. 7—7:55: Trans. z Warszawy. Audycja poranna. 7:55—11:57: Przerwa. 11:57: Sygnał czasu z Obserwatorium Astronomicznego w Warszawie. hejnał z Wieży Mariackiej w Krakowie. 12:05: Trans. Z Warszawy. Utwory kameralne L. von Beethovena. 12:25: Codzienny przegląd prasy polskiej. 12:33: Komunikat meteor. 12:35: Muzyka z płyt. 12:55: Dziennik południowy. 13—14:55: Przerwa. 14:55: Muzyka z płyt gramof. 15:05: Odczytanie programu na dzień bieżący. 15:10: „Silva Rerum” i repertuar teatrów lwowskich. 15:15: Muzyka z płyt. 15:25: Komunikat gospodarczy. 15:35: Lwowska Giełda Zbożowa. 15:40: Muzyka z płyt gramof. 15:50: Skrzynka dla dzieci w opr. cioci Ady. 16: Trans. z Ciechocinka. Koncert popularny w wyk. orkiestry symf. Opery Poznańskiej pod dyr. Bolesława Tyllji. 17: Trans. z Warszawy. Pogadanka w języku francuskim. Lektor p. Lucien Roguigny. 17:15: Trans. z Warszawy. Koncert solistów w wyk. Ireny Białkiewiczówny (śpiew), Bronisława Szulca (waltornia)

i Ludwika Ursteina (akomp.). 18:15: Trans. z Warszawy. Odczyt (z cyklu „Zagadnienia gospodarcze”) p. t.: „Interwencjonizm Państwa w rolnictwie” wygł. p. Janusz Rakowski. 18:35: Trans. z Warszawy. Utwory fortepianowe Romana Maciejewskiego w wyk. kompozytora. 19:20: Rozmaitości. 19:35: Odczytanie programu na dzień następny. 19:40: Trans. z Warszawy. Felieton literacki „Gdy Beatrycze pisze”, piera p. Karola Irzykowskiego. 19:55—20: Przerwa. 20: Muzyka z płyt. 20:10: Skrzynka techniczna w opr. inż. Józefa Mińskiego. 20:20: Trans. z Warszawy. Dziennik wieczorny. 20:30—23:10: Trans. z Warszawy z teatru „830”, operetki Youmans'a: „No, no, Nanette”. W przerwie I trans. z Warszawy. Wiadomości sportowe. W przerwie II: komunikaty.

Wtorek, 25 lipca.

Lwów (381). Godz. 7. Trans. z Warszawy. Audycja poranna. 7:55—11:57: Przerwa 11:57: Sygnał czasu z Obserwatorium Astronomicznego w Warszawie. hejnał z Wieży Mariackiej w Krakowie. 12:03: Muzyka lekka w wyk. orkiestry P. R. 12:25: Codzienny przegląd prasy polskiej. 12:33: Komunikat meteor. 12:35: D. c. koncertu. 12:55: Dziennik południowy. 13—13:55: Przerwa. 14:55: Muzyka z płyt. 15:05: Odczytanie programu na dzień bieżący. 15:10: „Silva Rerum” i repertuar teatrów lwowskich. 15:15: Muzyka z płyt. 15:25: Komunikat gospodarczy. 15:35: Lwowska Giełda Zbożowa i płyty. 15:45: Lwowska Chwilka Lotnicza i Przeciwważowa. 15:50: Muzyka z płyt. 15:55: Trans. z Warszawy. Kom. Państw. Urz. Wych. Fizycznego i Państw. Zw. Sportowego. 16: Trans. z Ciechocinka. Koncert w wyk. orkiestry symf. Opery Poznańskiej pod dyr. Bolesława Tyllji. 17: Trans. z Warszawy. „Młodzi Polacy zagranicą”, wygł. p. Tomasz Piskorski. 17:15: Muzyka z płyt. 17:55: Recital fortepianowy Artura Selcega. 18:15: Trans. z Warszawy. „Polska marynarka handlowa”, wygł. p. W. Jaszczykowski. 18:35: Trans. z Warszawy. Recital śpiewaczy Umberto Maczey (tenor), przy fortepianie Ludwika Ursteina. 19:05: Skrzynka programowa w opr. p. Bohdana Sadowskiego. 19:20: Rozmaitości. 19:35: Odczytanie programu na dzień następny. 19:40: Trans. z Warszawy. „Na widnokręgu”. 19:55—20: Przerwa. 20: Trans. z Warszawy. Koncert wieczorny w wyk. orkiestry P. R. pod dyr. Stanisława Nawrota. Stanisława Korwin - Szymanowska (sopran), Ludwika Ursteina (akomp.). 20:50: Trans. z Warszawy. Dziennik wieczorny. 21: Chwilka Lwowskiej Dyrekcji Koleiowej. 21:10: Koncert orkiestry P. R. 22: Trans. z Ciechocinka. Muzyka taneczna z kaw. „Europa”. 22:25: Wiadomości sportowe. 22:35: Komunikaty. 22:40—23: Muzyka taneczna z płyt gramofonowych.

Naddunajska federacja gospodarcza.

W Wiedniu, Pradze i Budapeszcie coraz częściej i coraz głośniej mówi się o unji gospodarczej państw naddunajskich. Szczególnie ostatnio sprawa ta stała się niezwykle aktualna w związku z trudnościami konferencji londyńskiej i zaostreniem stosunków pomiędzy Niemcami i Austrią. Zwłaszcza na Węgrzech prądy te są bardzo silne, a ruch za utworzeniem naddunajskiej federacji gospodarczej posiada znakomitego teoretyka i pioniera w osobie b. ministra prof. Elemera Hantosa. Pracował on ostatnio na zaprośnienie szeregu najpoważniejszych mężów dyplomatycznych (instytucji gospodarczych) obszerny memoriał, który przez stawiłony został prezydium konferencji londyńskiej. Memoriał ten złożony został w Londynie przez instytut dla spraw Europy Środkowej w Wiedniu, przez europejski związek celny w Paryżu i przez klub Cobdena w Londynie.

W memoriale swym wskazuje prof. Hantos na wspólnotę gospodarczą państw naddunajskich, wynikającą z podstawowych elementów: zadłużenia, waluty i stosunków handlowych.

Aby rozwiązać problem zadłużenia państw naddunajskich, należałoby przede wszystkim układy pomiędzy temi krajami i przystosować olbrzymie zobowiązania do zmienionych stosunków powojennych przez obniżenie procentowania i konsolidację długów krótkoterminowych. Zobowiązania prywatne powinny mieć pierwszeństwo przed zadłużeniem publicznym. Najgłówniejszym jednak zadaniem na tym odcinku byłoby, zdaniem prof. Hantosa, zorganizowanie międzynarodowej pomocy kredytowej w celu utworzenia funduszu dla odbudowy normalnych stosunków pieniężnych. Fundusz ten posłużyłby do utworzenia specjalnego banku, którego zadaniem byłoby w pierwszym rzędzie upłynnienie zamrożonych kredytów.

Dla konsolidacji pieniężnej państw naddunajskich niezbędne jest jaknajszersze rozluźnienie wszelkich taryfowych w obrębie państw — które przysąpiłyby do federacji naddunajskiej. Byłoby to, oczywiście, możliwe tylko wówczas, gdyby banki emisyjne państw naddunajskich podjęły jaknajściślej współpracę i wytknęły sobie w tym celu dwa główne zadania. 1) przyjmowanie waluty jednego z państw naddunajskich we wszystkich pozostałych krajach, które przystąpiłyby do federacji, 2) przekazywanie dewiz pomiędzy temi bankami na podstawie jakiegoś starego kursu. Jest to system skartelizowanych banków emisyjnych, który opiera się na istniejącym oddawna w krajach skandynawskich, a doskonale funkcjonującym systemie kooperacji bankowej.

Dla rozwiązania zagadnień handlowo politycznych federacji naddunajskiej wysuwa prof. Hantos wewnętrzne za-

sadnienie geograficznej i gospodarczej całości tych państw. Istnieje jego zdaniem nad Dunajem wzajemne uzupełnienie się gospodarcze i tradycyjna jedność gospodarcza tych państw. Wystarczyłoby więc silniejsze zacieśnienie gospodarczej wspólnoty na podstawie wspólnego systemu preferencji. W każdym z państw naddunajskich należałoby stworzyć specjalną taryfę uprzywilejowaną, która miałaby zastosowanie wobec pozostałych krajów. Wszelkie obawy naruszenia uprawnień, wynikających z największego uprzywilejowania byłyby tu nieistotne, gdyż utworzenie federacji naddunajskiej nie mogłoby żadną miarą dla jakiegokolwiek bądź kraju przynieść pogorszenia sytuacji handlowo-politycznej. Przeciwnie kooperacja ta umożliwiłaby wydatniejszy rozwój sił gospodarczych na tych rozdrobnionych terytoriach i stworzyłaby poważniejsze możliwości zbytu.

Jednocześnie z utworzeniem gospodarczej federacji naddunajskiej musiałyby nastąpić całkowite zaspokojenie słusznych potrzeb gospodarskich wszystkich wielkich państw, graniczących z krajami, wchodzącymi w skład federacji. Polska, Niemcy i Włochy musiałyby otrzymać całkowitą gwarancję.

z ich możliwości gospodarcze w zakresie obrotu towarowego na rynkach państw naddunajskich nie ulegną żadnemu ograniczeniu. Mogłoby to nastąpić przez zawarcie układu, w którym federacja naddunajska zobowiązywałaby się nie podwyższać stawek celnych na towary najbardziej interesujące te 3 wielkie państwa i zrezygnować ze wszelkich podwyżek cel, obowiązujących w odniesieniu do tych krajów. Federacja naddunajska musiałaby raczej zniżyć cła na niektóre towary, które stanowią przedmiot masowego importu do państw federacji naddunajskiej. Tylko w ten sposób bowiem mogłaby być zagwarantowane sąsiadnym państwom utrzymanie ich eksportu w dotychczasowych granicach i zapoczątkować stopniowo zniżanie murów celnych.

Projekty przedstawione przez 3 tak poważne instytucje dyskutowane są obecnie nie tylko w Londynie, ale i w poszczególnych państwach, które mogłyby ewentualnie przystąpić do federacji naddunajskiej. Zwolennikiem tych koncepcji jest m. in. min. Benes, którego inicjatywie zawdzięczać należy tak szerokie ujęcie całokształtu zagadnienia.

Zaginiona wyspa.

Rządy sześciu państw wysłały w ostatnich miesiącach szereg okrętów na poszukiwanie na wodach Oceanu Spokojnego maleńkiej wysepki, która zaginęła w tajemniczy sposób, chociaż jej położenie geograficzne jest uczonym dokładnie znane. Dwa amerykańskie parowce bowiem, które przepłynęły ocean w miejscu, gdzie wyspa powinna się znajdować, powróciły z wiadomością, że znikła ona bez śladu.

Wyspa ta nazywa się Sara Anna i była prawdopodobnie przystanią czarnych żeglarzy - polinezyjskich. Europejczycy nie interesowali się wcale wysepką, która nie była niczem innym, jak tylko większą ławą koralową. Cóż zatem stać się mogło przyczyną tak wielkiego zaniepokojenia z powodu nagłego jej zniknięcia? Przyczyna tego faktu leży w naukowej wartości wyspy. Dnia 28 czerwca przyszłego roku oczekiwane jest zjawisko niebieskie, którego dokładna obserwacja możliwa będzie właśnie z wyspy Sara Anna, mianowicie całkowite zaćmienie słońca.

Wszystkie zaćmienia tarczy słonecznej widzialne bywają tylko w pewnych strefach globu ziemskiego, zależnie od momentu dnia, w którym następują — w innych miejscach zaś zobaczyć ich nie można. Zjawisko to powstaje, jak wiadomo, w chwili, gdy księżyc w swej wędrówce dokoła ziemi stanie pomiędzy nią a słońcem i zasłoni tarczę

słoneczną. Zaćmienie widzialne jest zatem w tych okolicach ziemi, których dotyka stożek cienia księżycowego swym końcem. Inne miejsca, nieobjęte zasięgiem tego cienia, oświetlone są normalnie przez promienie słoneczne.

Ciemność, jaką wywoła w przyszłym roku zaćmienie słońca na wyspie Sara Anna, obejmie wprawdzie znaczny obszar powierzchni ziemi, t. j. prawie 10.000 km długości i 250 km szerokości, ale ma to znaczenie tylko teoretyczne, ponieważ przestrzeń ta leży na powierzchni oceanu. Wyspa koralowa Sara Anna stanowi jedyny stały punkt na całym tym obszarze, jedynie miejsce, gdzie można ustawić aparaty obserwacyjne. Na pokładzie okrętu umieścić ich nie można z powodu nieustannych wstrząśnień, spowodowanych ruchem fal morskich.

Z tych powodów astronomowie pragną gorąco odnalezienia wyspy. W jakich okolicznościach i z jakich powodów mogła zatonać, pozostaje zagadką. Istnieje hipoteza, że pochłonął ją wybuch wulkanu na dnie oceanu. Wypadki takie zdarzały się nieraz w historii. Według innego przypuszczenia poszukiwana wyspa wcale nie istniała, a stworzyła ją jedynie fantazja kartografów, czemu jednak zaprzeczają relacje rybaków polinezyjskich. Poszukiwania zaginionej wyspy trwają nadal, dotychczas bez rezultatu.

Pogotowie ratunkowe dla samobójców.

Przed dwoma laty powstało w Monachjum z inicjatywy znanego pisarza a zarazem lekarza-psychjatri Gustawa Troberga towarzystwo, które przybrało nazwę „Doraźnej pomocy dla samobójców”.

Towarzystwo to ma na celu niesienie pomocy niedoszłym samobójcom, t. j. nie tym, którzy już targnęli się na swe życie, a którym — o ile jeszcze żyją — potrzeba w pierwszym rzędzie pomocy lekarskiej, ale raczej kandydatom na samobójców, potrzebującym w krytycznych momentach życia pomocy, rady i opieki.

Członkami towarzystwa są lekarze, prawnicy, duchowni, nauczyciele, sędziowie, publicyści, literaci. Dzięki zorganizowanej w ten sposób akcji, człowiek, pragnący z tych czy innych powodów własnowolnie zejść ze świata, znajduje w towarzystwie tam pomoc „specjalistów”, którzy go od tego zamiaru odwodzą i leczą psychicznie.

Towarzystwo posiada w Monachjum kilka stacji ratowniczych, otwartych w dzień i w nocy i spieszących z pomocą tym, którzy się zgłaszają.

Jak opiewa opublikowane sprawozdanie towarzystwa za rok ubiegły, stacje te uchroniły od samobójstwa 180 osób. Rzecz charakterystyczna, że najczęściej powodem zamierzonego samobójstwa były choroby. Stacje ratownicze miały w tych wypadkach sześć lat do działania. Dalej przyczyną zamiaru samobójczego bywała nędza, niesnaski rodzinne i nieszczęśliwa miłość, a na ostatnim miejscu znalazła się liczba tych, którzy rozczarowali się wogóle do życia.